

عوامل موثر در رفتار سیاسی حزب توده

۱۲ اسفند ۱۴۰۲ ساعت ۱۵:۰۶

مهم‌ترین عامل در شکل‌گیری رفتار سیاسی حزب، ارتباط و وابستگی استراتژیک آن به حزب کمونیست شوروی بود.

حزب توده، یکی از مهم‌ترین و در عین حال منسجم‌ترین تشکل‌های سیاسی ایران تا اواخر دهه ۱۳۲۰ بود. این حزب، به مانند هر حزبی، جدا از مرامنامه حزبی، بنیاد نظری و تئوریک خاصی جهت مبارزات و اقدامات عملی داشت. اما پایه‌های نظری این حزب، با مشکلات و انتقاداتی مواجه بود که مهم‌ترین آن وابستگی به شوروی بود.

«در ارزیابی رفتار سیاسی حزب توده باید گفت که مهم‌ترین عامل در شکل‌گیری رفتار سیاسی حزب، ارتباط و وابستگی استراتژیک آن به حزب کمونیست شوروی بود. همزمان با حضور شوروی (همپای دیگر متفقین) در ایران و آزاد شدن کمونیست‌های قدیمی از زندان‌های سیاسی، در کمتر از یک ماه، حزب توده در چهارچوبی که با توافق شوروی تنظیم گردیده بود، تأسیس شد. احسان طبری در کتاب «الفبای مبارزها که در دوران حیات استالین نوشته شده می‌نویسد: «از آن جا که شوروی نخستین و نیرومندترین کشور سوسیالیستی و پایگاه استوار سوسیالیزم است، بنابر این دوستی با اتحاد شوروی و حزب کمونیست اتحاد شوروی که لنین آن را بنیان نهاده، به نظر حزب، یکی از بخش‌های مهم انترناسیونالیسم پرولتری است.» مخالفت حزب با طرح ملی شدن صنعت نفت و به جای آن حمایت از ملی شدن کمپانی نفت ایران و انگلیس، در همین چهارچوب قابل ارزیابی است؛ زیرا در آن زمان دولت شوروی خواهان امتیاز نفت شمال بود. شاهد دیگر بر این مدعا این است که حزب توده، رزم آرا را رهبری بورژوا - دمکراتیک معرفی کرد که در برابر شاه و محافظه کاران، متحد تاکتیکی خوبی بود. نظر خوش بینانه کمونیست‌ها به رزم آرا، به دلیل آن بود که وی توانسته بود روابط حسن‌های با شوروی برقرار سازد.»

منبع: علیرضا زهیری، عصر پهلوی به روایت اسناد ساواک، تهران، دفتر نشر و پخش معارف، ۱۳۷۹، ص ۱۴۲

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/49533/عوامل-موثر-رفتار-سیاسی-حزب-توده>